

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 16-06-23811 (עציר) נ' משרד הפנים

בפני כב' השופטת רות אבידע

מעורר

ע"י ב"כ עו"ד אסף ויצן ועו"ד מעיין נייזנה

נגד

משיבה

מדינת ישראל- משרד הפנים

ע"י ב"כ עו"ד אביחי כהנא מפמ"ד אזרחי

פסק דין

- 1
2 1. זהו ערעורו השני של המערער הנמצא במשמורת מזה כעשר שנים, כנגד החזקתו במשמורת.
3 2. הערעור מופנה כנגד החלטות כבוד בית הדין לביקורת משמורת מהימים 6.6.16 ו- 30.5.16,
4 במסגרתן זחה כבוד בית הדין את בקשות המערער לשחרורו ממשמורת. בהחלטתו מיום
5 30.5.16, קבע בית הדין, לאחר שפירט את נסיבותיו של המערער, כי המערער באופן "מובהק
6 וקיצוני" אינו משתף פעולה עם הרחקתו. בית הדין ציין כי לא יתן הוראה לאלץ בכח את
7 המערער לצאת מהארץ, לאחר שהמערער אינו משתף פעולה עם הרחקתו. כן ציין בית הדין,
8 "אין ספק, כי התנהגות המוחזק במשמורת, היא היא המונעת הרחקתו. לאור סירובו הגלוי
9 של המוחזק לשתף פעולה, דומה כי בשלב זה – שבו בהתנהגותו מעכב את הרחקתו מגבולות
10 המדינה – יסכל את מטרת המשמורת על שתי פניה... זאת ועוד, שחרורו של המוחזק
11 בערובה כאשר המניעה להרחקתו נובעת ממנו, הוא בבחינת שכר לחוטא – כפי שהגדיר זאת
12 כב' השופט אליהו ביתן בעמ"נ 11-09-17266 אמפם פוסטינה נ' משרד הפנים".
13
14 בהחלטתו מיום 6.6.16, קבע בית הדין כי משרד הפנים "נקט בהליך ממשי להרחקת
15 המוחזק, בדמות תאוס טיסה והוצאת המוחזק לטיסה האמורה ואילו המוחזק סירב לעלות
16 לטיסה...". כן קבע בית הדין כי המערער עושה כל שביכולתו כדי לסכל הרחקות שמתאמות
17 עבורו ע"י משרד הפנים מעת לעת, ושיכולות לשים קץ להחזקתו במשמורת. שחרורו
18 ממשמורת יעביר מסר למוחזקים אחרים ושוהים בלתי חוקיים אחרים – לפיו התנגדות
19 להרחקה תוליד (בהכרח), בסופו של יום, שחרור ממשמורת. עוד ציין בית הדין, "לו משרד

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 הפנים היה שוקט על שמריו ולא נוקט במאמצים ממשניים להרחקת המוחזק, ניתן היה
2 לשקול שחרור המוחזק בהיתן הנסיבות המתאימות ואולם, משרד הפנים הוכיח, פעם
3 נוספת, כי הרחקת המוחזק מישראל אפשרי וכי החזקתו במשמורת היתה באה לכדי סיום
4 – לו היה משתף פעולה. לאור סירובו הגלוי של המוחזק לשותף פעולה, דומה כי שחרורו
5 בשלב זה – שבו בהתנהגותו מעכב את הרחקתו מגבולות המדינה – יסבל את מטרת
6 המשמורת על שתי פניה...".
- 7 3. בערעורו של המערער נטען כי אין הוא תוקף את קביעת בית הדין כי הוא אינו משתף פעולה.
8 יחד עם זאת, נטען ע"י המערער כי "לשליטת החרות המנהלית חייב להיות רף עליון,
9 שלאחריו היא הופכת בלתי מידתית ואף כזו שאינה משרתת עוד תכלית ראויה כלשהי".
10 לפיכך, עתר המערער לשחרורו ממשמורת וקביעת תנאי שחרור סבירים אשר יאפשרו לו קיום
11 עצמו בכבוד.
12
13

עיקרי העובדות

- 14 4. להלן יפורטו עיקרי העובדות. מאחר ועסקינן בערעור שני, אביא חלק מהן כפי שפורטו
15 בערעורו הקודם של המערער עמ"נ 11-15-27043 (להלן סעיפים א-4):
16 א. המערער הגיע לישראל כתייר עם קבוצה ביום 7.2.06 כשבידו דרכון גינאי באשרה של ב/2.
17 הקבוצה הייתה אמורה לשהות בארץ עשרה ימים.
18 המערער לא עזב עם הקבוצה את הארץ וביום 10.4.06 נערך למערער שימוע במהלכו התברר
19 שלמערער אף דרכון נוסף של חוף השנהב.
20 הוצא נגד המערער צו הרחקה וצו משמורת ומאז נמצא המערער במשמורת, פרט לתקופה של
21 כארבעה חודשים, כמפורט להלן.
22 ב. במהלך שנת 2008 נעשה ניסיון להרחקת המערער, הוזמן לו מקום בטיסה אך המערער סירב
23 לעלות למטוס.
24 במהלך שנת 2010 נעשו שני ניסיונות להרחקת המערער, המערער הוטס לאתיופיה משם היה
25 אמור לעלות על טיסת המשך לחוף השנהב ואולם בשדה התעופה המערער השתולל, סירב
26 לעלות על טיסות המשך ושלטונות אתיופיה דרשו שהמערער יחזור לישראל וכך אכן נעשה.
27 ג. כאמור המערער הגיע ארצה עם דרכון של גינאה. שגרירות גינאה בישראל אישרה שהמערער
28 אזרח אותה מדינה. המערער לעומת זאת טען, ואף טוען כעת, כי הוא נולד בגינאה ואולם
29 כילד עבר עם אביו לחוף השנהב, שם חי עד הגיעו לישראל. גרסת המערער הינה כי בחוף
30 השנהב נשקפת סכנה לחייו בשל סכסוך במהלכו אביו נרצח מול עיניו ולכן אינו מוכן לחזור
31 לחוף השנהב. המערער גם מסרב לחזור לגינאה, לטענתו בא כוחו בשל כך שאינו מכיר שם איש.
32 ד. המערער הגיש יותר מבקשה אחת להכיר בו כפליט אולם בקשותיו נדחו – ואין טענה מצדו כי
33 בשל נסיבותיו זכאי הוא למעמד של פליט.
34

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד המנים

- ה. כיום 2.10.14 החליט בית הדין למשמורת על שחרורו של המערער בנימוק שהמערער נמצא במשמורת "למעלה משמונה שנים ובהעדף אופק הרחקה". עוד נאמר בהחלטה "זהו מצב דברים שאין הדעת סובלתו ואשר עלה כדי קיום נסיבות קיצוניות וחריגות של החזקה במשמורת לשם הרחקה. מדובר בפרק זמן שאינו מידתי להחזקה במשמורת לשם הרחקה וכן חורג כאמור מכל אמת מידה סבירה... משנמצא כי משך החזקה משמורת אינו מידתי וחורג מכל אמת מידה של סבירות אין בידי לקבל הטעם של סירוב המבקש לשתף פעולה בהסדרת הליכי הרחקה בלא שהמשיבה תצביע כי עשתה כל שניתן ונדרש על מנת להרחיקו.... בנסיבות העניין לא מצאתי כי מאז ניסיון הרחקה בשנת 2010 אשר כאמור לא צלח עשתה המשיבה, במשך כ-4 שנים, צעדים ממשיים על מנת להרחיק את המבקש".
- אשר על כן, החליט בית הדין: "אציין כי על המדינה כגוף גדול וכבעלת אמצעים למצוא את הדרך להרחקת המבקש ואין כל הצדקה שבדין להמשיך ולהחזיקו במשמורת. זאת ועוד בידי המדינה האפשרות להמשיך ולפעול להרחקתו גם בהיותו מחוץ לכותלי מותקן משמורת וכי התייצבותו לשם הרחקתו תובטח בתנאים שייקבעו". בית הדין הורה אפוא לשחרר את המערער בתנאים של הפקדת ערובה, המצאת פרטי כתובת מגורים והעדר מניעה רפואית. נאמר בסעיף 7(ד) של החלטה כי על המערער להתייצב "... אחת לשבוע במשרדי המשיבה, על פי פרטי כתובת ומועדים שיימסרו על ידי המשיבה".
- ו. כיום 18.11.14 הופנה המערער על ידי המשיבה ביחידה בנתביג' להמשך טיפול בהרחקתו מהארץ ליחידה ליציאה מרצון ברח' סלמה 53 בתל אביב, ונדרש להתייצב שם.
- ז. כיום 23.11.14 נשלח למערער מכתב בו צוין כי הוא הופנה להמשך טיפול עוד כיום 18.11.14 ליחידה ליציאה מרצון ברח' סלמה 53 בתל אביב. צוין באותו מכתב "לתשומת לב כי על הנדון לפעול לצורך קידום יציאתו מישראל תוך שיתוף פעולה מלא. במידה ולא ייעשה כן, הרי שדינו כדן שותה בלתי חוקי בישראל והוא חשוף להליכי אכיפה".
- ח. המערער לא התייצב לפני היחידה לעזיבה מרצון, ולא פעל לקידום הרחקתו.
- ט. כיום 24.2.15 התייצב המערער לפני הממונה על ביקורת גבולות, נערך לו שימוע, שבסופו הוצא צו משמורת ומאז 25.2.15 נמצא המערער במשמורת.
- י. כיום 26.2.15 התקיים דיון בעניינו של המערער בבית הדין לביקורת משמורת, אשר קבע, לאחר ששמע את המערער, כי לא השתכנע כי המערער ייצא מישראל בעצמו במועד שייקבע לו, וכן כי לא יהיה קושי באיתורו. בית הדין אישר את צו המשמורת שהוצא.
- יא. בית הדין לביקורת משמורת קיים 14 דיונים, מאז הושב המערער למשמורת, ובכולם נדחתה בקשתו של המערער להשתחרר.
- יב. כיום 30.11.15, התקיים דיון בעמ"נ 27043-11-15. במהלך הדיון, אמר העותר, בין היתר, כי אין לו שום כוונה או רצון לחזור לחוף השנחכ בשל כך שהיה עד לרצח אביו והוא מפתח לחזור לשם. לשאלת, מה הוא חושב שיקרה לו בעתיד, השיב שהוא אבוד, אין לו החלטה ואין הוא יודע מה טומן העתיד. המערער טען כי נולד בגינאה. יחד עם זאת, סירב לחזור לגינאה. כאשר

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 נשאל שוב אם הוא רוצה לחזור לחוף השנהב, השיב שהוא פוחד למות ולשאלה אם הוא רוצה
2 להישאר אף במחיר של השארות במשמורת, השיב שאין לו ברירה " ... אני לא רוצה להישאר
3 במשמורת אבל אין לי ברירה משום ששם אני בטוח שאני לא הולך לקראת המוות שלי".
4
- 5 6. ביום 28.12.15, ניתן פסק דין בעניינו של המערער בעמ"נ 27043-11-15. בין היתר, נאמר בפסק
6 הדין כי לא עלה בידי המשיבה להצביע על מקרה אחר שבו אזרח זר שהה במשמורת תקופה
7 כה ארוכה בתקופה שהמערער שוהה במשמורת. עוד נאמר כי צדקת המשיבה בטענתה כי
8 מפתחות היציאה מהמשמורת הם בידי המערער וכי ההחלטה מי ייכנס למדינה ומי לא, הינה
9 של שר הפנים. יחד עם זאת, ובהסתמך על שנפסק בבג"צ 1468/90 גדעון בן ישראל נ' שר
10 הפנים צוק, כי "המשך החזקתו של המערער במשמורת אין בו כדי לשרת את המטרה
11 שלשמה נועדה המשמורת. קיומם של דיונים חוזרים בפני בית הדין לביקורת משמורת,
12 שבהם מעת לעת המערער נשאל אם הוא מסכים להרחקתו לגינאה או לחוף השנהב, במשך
13 קרוב לעשר שנים, לא קידמו את הרחקתו של המערער מישראל. המערער כמו השלים עם
14 הגורל של הישארות במשמורת..."
- 15 7. לפיכך נפסק בעמ"נ 27043-11-15 כי בנסיבות אלה, נראה כי המשך החזקתו של המערער
16 במשמורת, בנסיבות כפי שהיו אז, אינה מידתית, כאשר אין במשמורת כדי להשיג את המטרה
17 העיקרית שלה נועדה.
18 בסיום פסק הדין נאמר: "על המשיבה לעשות מאמצים לקדם את הרחקתו של המערער
19 מישראל, מעבר למאמצים שנעשו עד כה, ואשר, הסתיימו, בשנת 2010. יפים לענייננו דברי
20 בית המשפט העליון בגר"ם 696/06 זורב אלקנוב נ' בית הדין לביקורת משמורת של שוהים
21 שלא כדן ואחי: "בנסיבות אלה, לנוכח החובה ליישם את זרישת המידתיות גם במישור
22 המנהלי ביישום בפועל של אמצעי המשמורת להשגת התכלית הראויה של הסדרי החוק,
23 על המדינה להפעיל את מירב מאמציה על מנת לבצע את הרחקת המבקשים מהארץ מוקדם
24 ככל האפשר, וככל הניתן, גם בהעדף שיתוף פעולה מטעמים".
- 25 משסבורתני, כי המשך החזקתו של המערער במשמורת אין בה כדי לקיים את התכלית של
26 הרחקתו, שקלתי אם נכון יהיה כבר כעת לשחררו או שמא לאפשר למשיבה "להפעיל את
27 מירב מאמציה על מנת לבצע את הרחקתו" המערער מהארץ. אם בסופו של דבר בחרתי
28 בחלופה השנייה, הרי זה משום שמודה אני כי קשה להשתחרר מהתחושה, שהביע ב"כ
29 המדינה, בבג"צ 1468/90 גדעון בן ישראל נ' שר הפנים, שבהתנהגות הבלתי חוקית כופה
30 המערער את הישארותו בארץ, וכדי לאפשר למשיבה למצות את המאמצים הכרוכים
31 בהרחקת המערער מהארץ מוקדם ככל האפשר, וכן למנוע סיכול הרחקתו בשל קשיים
32 שעלולים להתעורר באיתורו היה וישוחרר.
- 33 אשר על כן, איני נענית לבקשת המערער לשחררו כבר בשלב זה, עם מתן פסק הדין,
34 מהמשמורת. יחד עם זאת, היה והמשיבה לא תציג בפני בית הדין לביקורת משמורת, לא

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 יאוחר מיום 17.05.16, כי אכן נקטה בהליכים ממשים להרחקתו של המערער מהארץ,
2 ישוחרר המערער מהמשמורת בתנאים שייקבעו ע"י בית הדין".
- 3 8. לאחר מתן פסק הדין, ביום 12.1.16 (נספח 20 לתגובת המשיבה), התקיימה 'פגישת קידום
4 הרחקה' עם המערער, שם כאשר נשאל אם הוא רוצה לחזור למולדתו גינאה, השיב "אני
5 מחוף השנהב. אמרתי לבס...". כאשר נשאל אם יש לו מסמכים המעידים שהוא מחוף
6 השנהב, השיב בשלילה תוך שהוסיף "ואני גם לא רוצה לחזור לחוף השנהב החיים שלי
7 בסכנה". כאשר נאמר לו כי הוא זמן ניכר נמצא במשמורת ויש כוונה לרכוש עבורו כרטיס
8 טיסה לגינאה הוא השיב כי הוא אינו מגינאה הוא מחוף השנהב ואינו רוצה לטוס לגינאה.
9 הוא אף הוסיף "אני לא מגינאה, אולי הגופה שלי תטוס לגינאה, אני לא טס".
- 10 9. ביום 29.1.16 נספח 28 לתגובת המשיבה, הוצע למערער לעלות על טיסה ספציפית לגינאה,
11 אולם הוא סירב בתוקף ומסר שהוא מחוף השנהב ואינו מוכן לטוס. לאחר מכן ביום 9.2.16,
12 בבית הדין הסביר המערער כי לא הסכים לעלות על הטיסה שתואמה לו מאחר והוא מחוף
13 השנהב ורצו לחטושו לגינאה. דברים דומים אמר המערער בדיון בבית הדין ביום 8.3.16
14 (נספחים 22-23 לתגובת המשיבה). ביום 5.4.16, שוב הוצע למערער לנסוע לגינאה ושוב הוא
15 סירב (נספח 24 לתגובת המשיבה). ביום 12.4.16, הודיע המערער בדיון בבית הדין כי הוא לא
16 מגינאה "ולכן לא אשוב לשם – דעתי לא תשתנה". בדיון שהתקיים בבית הדין ביום 5.5.16,
17 נרשם מפי המערער "לשאלת בית הדין לא שיניתי את עמדותי, לא אצא מישראל. לא אסכים
18 לצאת לגינאה אלא רק לחוף השנהב ולא, אין לי מסמכים מזהים בעניין". לאחר דברים אלה,
19 נתן בית הדין את ההחלטות מימים 30.5.16 ו- 6.6.16 שהם מושא העתירה.
- 20 10. בדיון שהתקיים בערעור שבעניינו, לשאלת בית המשפט מה הוא רוצה, השיב המערער שהוא
21 כאן "בגלל שחיי בסכנה בחוף השנהב. אני מפתח לשוב לחוף השנהב ולכן אני בבית סוהר
22 עשר שנים. אני רוצה שישראל תציל את חיי". כאשר נאמר למערער כי ישראל אינה מעוניינת
23 לאפשר לו להיכנס לתחומה והוא נשאל אם יש אופציות אחרות שהוא מעוניין, השיב כי אינו
24 יודע. המערער טען כי הוא נולד בחוף השנהב להורים מחוף השנהב, ומוכן להיפגש עם קונסול
25 חוף השנהב וכי בעבר לא חתגד למפגש עמו. יצוין, כי בעבר המערער טען כי נולד בגינאה ואף
26 התנגד להיפגש עם קונסול חוף השנהב.
- 27 11. לשאלה אם הוא מוכן להשלח לחוף השנהב, השיב המערער שהוא מסכים "... אך אני מפתח
28 לחיי". לשאלה אם ממשלת ישראל תקנה לו כרטיס טיסה לחוף השנהב כיצד ינהג, השיב "אני
29 אסע לשם כי אני כבר עייף מלשבת בכלא" ואף הוסיף "אני חוזר ואומר שאם יקנו לי כרטיס
30 לנסוע לחוף השנהב, לא משנה מה יקרה לי שם, אני אחזור".
31
32
33
34
35

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 **האם המשיכה אכן נקטה בהליכים ממשיים להחזקתו של המערער מהארץ כאמור בסעיפים 27-28**
 2 **במסגרת הדין עמ"נ 11-15-27043?**
- 3 12. כמפורט לעיל, לאחר מתן פסק הדין בערעור הקודם נעשו ע"י המשיבה ניסיונות להרחיק את
 4 המערער לגינאה. דא עקא, לנוכח דברי המערער בעבר ואף במסגרת הניסיונות שנעשו, ברור
 5 היה כי ניסיונות אלה לא יישאו פרי. סבורתני, כי ראוי היה, ככל שניתן, לנקוט בהליכים
 6 ממשיים ויצירתיים יותר להחזקת המערער מגבולות המדינה ולא לחזור פעם אחר פעם על
 7 הניסיון להרחיקו לגינאה לאחר ששב וחזר על סירובו להחזקתו לארץ זו.
- 8 13. כאמור לעיל בדיון שהתקיים ביום 5.5.16 בבית הדין אמר המערער כי לא יסכים לצאת
 9 לגינאה אלא רק לחוף השנהב, תוך שהודה שאין לו מסמכים המזהים אותו כתושב אותה
 10 מדינה. זאת לא היתה הפעם הראשונה שהמערער טען כי הוא אינו תושב גינאה אלא שהוא
 11 תושב מדינת חוף השנהב. כבר ביום 8.10.2013 בסהרונים, כאשר נשאל מהי נתינותו השיב
 12 שהוא מחוף השנהב. בתשובה לדבריו נאמר לו שקודם הוא אמר שהוא מגינאה ואיך הוא
 13 מסביר עתה את תשובתו? לכך השיב כי אכן בעבר לא טען שהוא מחוף השנהב, אולם עתה
 14 הוא טוען שכך הדבר. כאשר נשאל אם יש לו אפשרות להוכיח שהוא מחוף השנהב השיב
 15 בשלילה וכאשר הוצע לו להיפגש עם נציג מחוף השנהב השיב "לא, לא, אני לא מוכן לראות
 16 אותו, בגלל שיש לי בעיות בחוף השנהב" בסיום המפגש אמר לו המראיין, בשפה צרפתית
 17 השגורה בפי המערער, "אתה נמצא בכלא הרבה זמן ואני באמת רוצה לעזור לך" תשובת
 18 המערער הייתה, "אני לא אשאר בכלא כל החיים, כי כל חוף שנהבים שהיו פה
 19 השתחררו" (נספח 11 לתגובת המשיבה).
- 20 שנה מאוחר יותר ביום 2.10.2014 שחרר כבוד בית הדין לביקורת משמורת את המערער,
 21 חלקים מהחלטתו צוטטו לעיל.
- 22 ביום 23.11.2014 כתבה הממונה על ביקורת גבולות לנציגי המערער, כי המערער מזוהה כנתין
 23 גינאי "על אף כי חוזר וטוען שהוא נתין מדינת חוף השנהב". הממונה על ביקורת גבולות
 24 ציינה כי נטל ההוכחה על המערער להוכיח את נתינותו (נספח 13 לתשובת המשיבה). ביום
 25 24.2.2015 לאחר שהמערער נעצר נערך לו שימוע במהלכו טען כי הגיע לישראל מאחר והיו לו
 26 "בעיות עם הממשלה בחוף השנהב לאחר שהרגו את אבא שלי ב-2003 ואימו להרוג אותי".
 27 באותו ראיון הודיע המערער קטגורית כי הוא לא תושב גינאה אלא תושב חוף השנהב אך אינו
 28 מוכן לחזור לשם. כאשר נשאל אם הוא מעוניין לנסוע למדינה אחרת חוץ מחוף השנהב, השיב
 29 שאינו יודע (נספח 16 לתגובת המשיבה). גם בפגישת קידום הריחוק שהתקיימה למערער ביום
 30 5.7.2015 טען המערער כי הוא מחוף השנהב, כי הדרכון של גינאה שהיה ברשותו, הוא לא
 31 הדרכון שלו והוא שילם עבורו כסף בחוף השנהב על מנת שיוכל לצאת מחוף השנהב עם דרכון
 32 מגינאה. לטענתו, נזקק לדרכון של גינאה ולא של חוף השנהב כי אילו היה לו דרכון של חוף
 33 השנהב "היו הורגים אותי החיילים כי הם לקחו למשפחה שלי את השדה, הם חשבו שגם
 34 אני מת" לשאלה אם יש לו מסמך כלשהו באמצעותו הוא יוכל להוכיח כי הוא ניתן של חוף
 35 השנהב, השיב כי אין ברשותו מסמך כלשהו, אימו מונה בעת לידתו, אביו נרצח בשנת 2003,

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 16-06-23811 א (עציר) נ' משרד הפנים

1 ואת חוץ השנהב עזב ב-2006 כאשר היה כבן 17. גם בראיון זה חזר המערער על סירובו לנסוע
2 לגינאה בטענה שאינו משם וכי "אין לי ברירה, אני אשאר בכלא". בסיכום השיחה אמר
3 המערער "אני לא מגינאה ואני לא חוזר לחוף השנהב, יש לי בעיות שם" (נספח 18 לתגובת
4 המשיבה). כמצוין לעיל גם "במגישה לקיום הרחקה" מיום 12.1.16 (נספח 20 לתגובת
5 המשיבה) חזר המערער על טענתו שהוא מחוץ השנהב ולכן אינו מוכן לטוס לגינאה. על הטענה
6 שהוא מחוץ השנהב ולא מגינאה חזר המערער גם ביום 29.1.16, עת הוצע לו לעלות לטיסה
7 לגינאה; וגם ביום 9.2.16 בדיון בבית הדין לביקורת משמורת; וגם בדיון נוסף בבית הדין
8 למשמורת ביום 8.3.16; וגם ביום 5.4.16 עת נעשה ניסיון להעלותו לטיסה לגינאה; וגם
9 בדיונים נוספים בבית הדין לביקורת משמורת בימים 12.4.16 ו-5.5.16.

10 14. דעתי היא כי הניסיונות שנעשו להעלות את המערער לטיסה לגינאה, אינם עולים בקנה אחד
11 עם החלטת שניתנה בעמ"נ 15-11-27043 שדחתה את שחרור המערער "כדי לאפשר
12 למשיבה למצות את המאמצים הכרוכים בהרחקת המערער מהארץ מוקדם ככל האפשר...".
13 וזאת כאשר המערער, מאז שנת 2013 חזר וטען כי הוא אינו מגינאה ואין בדעתו לנסוע לשם
14 וכי הוא מחוץ השנהב. לנוכח האמור, היה מקום שהמשיבה תבדוק טענה זו של המערער
15 שהוא מחוץ השנהב, ובמידה ואכן תמצא מבוססת שתפעל להרחקתו של המערער לחוף
16 השנהב. אין לי אלא לצטט מותן החלטת בית הדין למשמורת מיום 2.10.14, שבה הוחלט על
17 שחרור המערער ממשמורת, "כי משך החזקה במשמורת אינו מידתי וחורג מכל אמת מידה
18 של סבירות. אין בידי לקבל הטעם של סירוב המבקש לשתף פעולה בהסדרת הליכי הרחקתו
19 בלא שהמשיבה תצביע כי עשתה כל שניתן ונדרש על מנת להרחיקו...". בעניינו הניסיונות
20 החוזרים להעלות את המערער על טיסות לגינאה, כאשר משנת 2013 הוא חזר וטען שאינו
21 תושב גינאה ולא ייסע לשם, אין בהם כדי לבצע "כל שניתן ונדרש" על מנת להרחיק המערער
22 מהארץ.
23
24
25

שאלת המשך החזקתו של המערער במשמורת

15. נקבע בבר"ם 696/06 זורב אלקנוב נ' בית הדין לביקורת המשמורת של שוהם שלא כדין,
26 שאף נזכר בהחלטת מושא הערעור, כי:
27 "נראה כי שוהם בלתי חוקי המונע או מעכב בהתנהגותו את הרחקתו אינו מותיר בידי
28 המדינה חלופה ממשית אחרת המאפשרת הגשמת תכלית הרחקה, מלבד המשך החזקתו
29 במשמורת. שחרורו מן המשמורת בתנאים אלה, פירושו הפקדת מפתחות הכניסה והיציאה
30 מן הארץ בידי השוהם שלא כדין, במקום שמפתחות אלה יהיו בידיה של המדינה, וזאת
31 קשה לקבל. שחרור משמורת בנסיבות כאלה יסכל את מטרת המשמורת על שתי פניה-
32 הן להביא להרחקת השוהם מן הארץ בהקדם ככל הניתן, והן להפסיק באופן מיידי את מצב
33 השהייה הבלתי חוקית". בעניינו, אין ספק שהמערער בהתנהגותו מונע את הרחקתו. השאלה
34 היא האם במכלול הנסיבות בעניינו, הוותר המערער במשמורת ותקדם או תביא להגשמת
35

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 16-06-23811 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 הרחקתו. בפסק הדין הקודם שניתן בעניינו של המערער נקבע, כי: **"...המשך החזקתו של**
 2 **המערער במשמורת אין בה כדי לקדם את התכלית של הרחקתו..."**.
- 3 16. כמפורט לעיל למרות הניסיונות שנעשו להרחיק את המערער כמהלך התקופה מאז מתן פסק
 4 הדין בערעור הקודם, על סירובו לצאת מהארץ. לא מן הנמנע כי, אילו נעשו ניסיונות יצירתיים
 5 להרחקתו של המערער, כגון למדינה אחרת, ולא לשוב ולנסות להרחיקו לגינאה, ניתן היה
 6 להגשים את ההרחקה, ואולם הדבר לא נעשה, ולא נוטה.
- 7 17. נטען על ידי המשיבה, ואף הדברים צוינו בהחלטת כבוד בית הדין כי שחרורו של המערער
 8 ממשמורת "יעביר מסר למוחזקים אחרים ולשוהים בלתי חוקיים אחרים- לפיו התנגדות
 9 להחזקה תוליד (בהכרח), בסופו של יום, שחרור ממשמורת" אף מטעם זה נדחתה בקשת
 10 המערער לשחררו.
- 11 אין בידי לקבל טיעון זה, לא עלה בידי המשיבה להצביע על מן דהוא אשר הוחזק, או מוחזק,
 12 במשמורת תקופה של כעשר שנים, כדוגמת המערער. נזכר כי המערער מוחזק במשמורת
 13 מיום 10.4.2006 עד עצם היום הזה, בניקוי כארבעה חודשים בהם היה משוחרר מיום
 14 2.10.2014 ועד ליום 24.2.2015.
- 15 18. לא כאן המקום לקבוע מה הוא פרק הזמן של החזקת אדם במשמורת לשם הרחקתו, ואשר
 16 מעבר לאותו פרק זמן, המשך ההחזקה יהיה בלתי סביר, ואף לא ישרת את המטרה שלשמה
 17 נועדה המשמורת. יש לבחון כל מקרה ומקרה לגופו. לנוכח אורך התקופה שהמערער שוהה
 18 במשמורת, הטיפול בו, והניסיונות להרחיקו, אין בנסיבותיו כדי ל"העביר מסר למוחזקים
 19 אחרים". כמו כן אין לומר כי יהיה בשחרורו משום "השלכות רחב", כנטען על ידי המשיבה.
- 20 19. נפסק בבג"צ 1468/90 גדעון וישראל נגד שר הפנים ואחרים, שם סיכל העותר את הרחקתו
 21 מהארץ לארצ"ב, בכך שוויתר על אזרחותו האמריקאית והתנגד לגירושו, כי המשך החזקתו
 22 של העותר בנסיבות שנוצרו יהווה מעצר "..."למשך תקופה ללא הגבלת זמן, כשאין גראה
 23 באופק פתרון שיהיה בו כדי לסיים את המעצר". פועל יוצא של קביעה זו היה "שהמשך
 24 מעצרו של העותר אין בו כדי לשרת את המטרה שלשמה הותר מעצרו לפי סעיף 13(ג) ולכן
 25 "שוב אין הצדקה להמשיך ולהחזיקו במעצר".
- 26 20. כבוד בית הדין הן בהחלטתו מיום 6.6.2016 והן בהחלטתו מיום 30.5.2016 אזכר את פסיקתו
 27 של בית משפט זה בעמ"נ 11-09-17266 אמנם פוסטינה נ' משרד הפנים, שם נקבע כי שחרורו
 28 של מוחזק בערובה, כאשר המניעה מהרחקתו נובעת ממנו הוא "בבחינת מתן שכר לחוטא".
 29 בנסיבות רגילות אין לי אלה להסכים עם קביעה זו. יחד עם זאת לנוכח נסיבותיו של המערער-
 30 התקופה הארוכה ביותר בה הוא שוהה במשמורת חרי שבמאזן בין המטרות שבעטיין הושם
 31 המערער במשמורת, ואורך התקופה, בשל אורך התקופה המשך החזקתו של המערער
 32 במשמורת, למרות המטרות שלהן נועדה, אינה מידתית.
- 33 בית המשפט בבג"צ 1468/90 התייחס גם לתחושה של "מתן שכר לחוטא" תוך שציינ "יכול
 34 אני להבין את תרעומתם של המשיבים כלפי העותר, אשר על סמך התנהגות בלתי חוקית
 35 כופה הוא את הישארותו בארץ, ובפרט, שלו הביע הסכמתו, הייתה נמצאת מדינה – ארצות

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"נ 23811-06-16 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 הברית – אליה ניתן היה לגרשו". דא עקא, נקבע ש"השאלה היא לא מה היה קורה לו היה
2 מסכים העותר לגירוש לארצות הברית, ואף לא אם מוצדקת התנהגות העותר בסרבו
3 להסכים לגירושו אל ארצות הברית. השאלה היא, אם מוצדק המשך מעצרו של העותר, לאור
4 אי הסכמתו להיות מגורש לארצות הברית ולאור העובדה – כפי שהוצהר מטעם המשיבים
5 בפנינו – שללא הסכמתו של העותר, כאמור, לא נראית אפשרות גירושו מהארץ באופק".
- 6 21. נקבע בהחלטת כבוד בית הדין מושא הערעור כי "לאור סידורו הגלוי של המחוזק לשתף
7 פעולה, דומה כי שחרורו בשלב זה- שבו בהתנהגותו מעכב את הרחקתו מגבולות המדינה-
8 יסכל את מטרת המשמורת על שתי פניה- "... כבוד בית הדין בהמשך צייטט מתוך בר"ם
9 696/06 זורב אלקנוב נ' בית הדין לביקורת המשמורת של שוהים שלא כדין, שם נקבע כי
10 מטרת המשמורת הן להביא להרחקת השוהה מן הארץ ולהפסיק באופן מיידי את מצב
11 השהיה חבלתי חוקית. לאחר שהמערער כבר שוהה במשמורת עשר שנים, ונקבע בפקס הדין
12 בעמ"נ 27043-11-15 כי המשך החזקתו במשמורת אין בה כדי להשיג את מטרת המשמורת
13 הרי שגם אין לעכב את שחרורו "בשלב זה".
- 14 בטיעוניה, בין היתר, טענה המשיבה, (סעיף 55) "אף אם החזקת המערער במשמורת עד כה
15 לא הביאה להרחקתו, בריא כי רק המשך השארתו במשמורת תאפשר את האפשרות שסופו
16 של דבר המערער ישתף פעולה וניתן יהיה להרחיקו". לא נרזר מהיכן נובע בטחונה של
17 המשיבה "כי רק המשך הישארותו" של המערער במשמורת יגרום לו "בסופו של דבר" לשתף
18 פעולה- עוד כמה ימים, חודשים, שנים על המערער לשהות במשמורת כדי שבסופו של יום
19 ישתף פעולה וניתן יהיה להרחיקו.
- 20 22. לא נעלם מעיני כי בדיון האחרון, לאחר שתחילה אמר המערער כי חייו בסכנה בחוף השנהב
21 ולכן הוא נמצא "בבית סוהר" בישראל עשר שנים, בהמשך, לשאלה חוזרת אם יסכים לסוע
22 לחוף השנהב במידה ומדינת ישראל תקנה לו כרטיס טיסה לחוף השנהב, השיב, "...אני אסע
23 לשם כי אני כבר עייף מלשבת בכלא". המערער אף הוסיף כאשר שוב נשאל אם יחזור לחוף
24 השנהב במידה והמדינה תקנה לו כרטיס "לא משנה מה יקרה לי שם אני אחזור".
- 25 לכאורה, ניתן לראות בדברים אלה של המערער, אשר לראשונה נאמרו בבית המשפט בדיון
26 ביום 13.7.2013, ניצנים לכך כי השהיה במשמורת בסופו של יום משיגה את מטרותיה.
- 27 23. שקלתי אם לנוכח דברים אלה יש לדחות הערעור ולאפשר המשך שהייתו של המערער
28 במשמורת על מנת לאפשר למשיבה לנסות ולהרחיק המערער לחוף השנהב. אם בסופו של דבר
29 מצאתי כי אין לעשות כן, הרי שזך משום שהתקופה של כעשר שנים שהעותר יושב במשמורת
30 היא, בנוסבות, בלתי מידתית.
- 31 24. כאמור משנת 2013 טען המערער כי הוא מתוף השנהב ודבר לא נעשה כדי לנסות ולהרחיקו
32 לשם. אף כי נראה שאין לייחס משקל רב לדברי המערער שכן בעבר טען כי נולד בגינאה ובדיון
33 האחרון טען כי נולד בחוף השנהב. בעבר התנגד לפגוש נציג מנציגות חוף השנהב ובדיון
34 האחרון אמר כי בעבר לא התנגד לפגוש אותו, ואולם לא ניתן היה, כפי שנעשה, להתעלם

בית משפט לעניינים מנהליים בבאר שבע

עמ"ע 16-06-23811 (עציר) נ' משרד הפנים

- 1 מטענתו, עליה תזר בשלוש השנים האחרונות, כי הוא מחוץ השנהב, וזאת למרות שזוהה על
 2 ידי נציג גינאה כתושב אותה מדינה, ולא רץ
 3 הגיע עם שני דרכונים אחד של גינאה והאחר של חוף השנהב.
 4 25. כיום אין לדעת מה הוא פרק הזמן הדרוש כדי לברר אם המערער, כטענתו, מחוץ השנהב, ואם
 5 כן, אם ניתן להרחיקו לשם.
 6 26. תמיד ניתן לומר, כפי שאכן טוענת המשיבה "כי המשך השארתו במשמורת תאפשר את
 7 האפשרות שסופו של דבר המערער ישתף פעולה וניתן יהיה להרחיקו" ואולם עד מתי הוא
 8 ימשיך לחישאר במשמורת? התקופה של עשר השנים שהמערער יושב במשמורת, כאמור
 9 אינה מדהית, והגיע העת לומר שהמשך החזקתו של המערער, בשלב זה, במשמורת אינו סביר
 10 ואינו משרת את מטרת המשמורת.
 11 יובהר מיד כי עם שחרורו על המערער לדאוג להרחקתו מישראל בהקדם האפשרי, וכי שחרור
 12 המערער הוא שחרור בערובה על כל המשתמע מכך.
 13
 14
 15

ולסיים:

- 16 27. אשר על כן הערעור מתקבל והמערער ישוחרר ממשמורת בכפוף לכך שאין מניעה רפואית.
 17 כבוד בית הדין מתבקש לקבוע את תנאי השחרור בערובה של המערער ככל שניתן בהקדם,
 18 ולא יאוחר מיום 11.8.16, כאשר תנאי מתנאי השחרור בערובה, התחייבות המערער לשתף
 19 פעולה עם המשיבה, להסדיר את ענייניו כך שיוכל לצאת מהמדינה, ולצאת מהמדינה בהקדם
 20 האפשרי.
 21 28. כל צד יישא בהוצאותיו.
 22 29. המזכירות מתבקשת לשלוח עותק מפקס הדין לבאי כוח הצדדים.
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31

ניתן היום, כ"א תמוז תשע"ו, 27 יולי 2016, בהעדר הצדדים.

רות אבידת, שופטת

32